

We have to talk about (policing) Fabian...

TOM VAN DEN BROECK^a EN
SOFIE DE KIMPE^b

Ter nagedachtenis van Fabian

Panopticon, 46 (3), 213-221

© 2025 Maklu | ISSN 0771-1409 | Mei 2025

- ^a Prof. dr. Tom Van den Broeck, gastprofessor Vakgroep criminologie, Crime and Society Research Group (CRiS), Faculteit Recht en Criminologie, Vrije Universiteit Brussel.
- ^b Prof. dr. Sofie De Kimpe, hoogleraar criminologie, Vakgroep criminologie, Crime and Society Research Group (CRiS), Faculteit Recht en Criminologie, Vrije Universiteit Brussel.

Politiewerk is de laatste decennia complex en veeleisend geworden. Voor allerlei maatschappelijke problemen wordt de politie, ook tegen haar zin, als oplossing naar voren geschoven. Ga zelf maar eens in de combi zitten. Daarom, vooreerst, de beste stuurlui staan aan wal. Maar net omwille van die toenemende complexiteit is reflectie en positieve input hieromtrent ook belangrijker geworden.

Het werd snel duidelijk dat achter het tragisch overlijden van de jonge Fabian, tragisch voor Fabian en zijn familie én tragisch voor de betrokken agenten, iets meer fundamenteel schuilgaat. Het is voor velen een symbool geworden voor wat er allemaal mis kan lopen met de politie, die zo in een 'perfecte storm' lijkt terecht te komen. Dat geldt in het bijzonder voor onze hoofdstad en zijn grootstedelijke problematiek.

Daarbij wordt eerst en vooral naar de erg verslechterde relatie politie-jongeren gewezen, het etnisch profileren en de daaruit volgende incidenten. En niet te vergeten: de ontoereikende opleiding van de politiemensen (en waar we straks op terugkomen). Opnieuw klinkt de vraag naar meer 'nabijheidspolitie' of '*police de proximité*'. Andermaal een steekvlam die weer snel zal uitdoven?

Wanneer we wat meer uitzoomen kunnen we niet omheen de 'sociale desorganisatie' en achterstelling in bepaalde wijken van de hoofdstad en de daar wonende jongeren. Maar waar dergelijke achterstelling en ongelijkheid, volgens sociologen als Rosanvallon (1995), voorheen politiek werd geduid als een tegenstelling tussen arbeid en kapitaal (en daarbij passende collectieve oplossingen), is dit vandaag versnipperd naar zeer diverse vormen van tegenstellingen die vooral op een individueel niveau worden 'uitgevochten'. Waar vroeger werd ingezet op een collectieve strijd tegen de werkloosheid, gaat het nu om individuele risico's op 'precariteit', 'kwetsbaarheid', rampen e.a. Velen staan er alleen voor en dergelijke evolutie vormt mee de 'humus' opdat jongeren in die wijk in de (georganiseerde) criminaliteit belanden. Sociale (onveiligheids) problemen worden zo ook specifieke territoriale en gelijk geïndividualiseerde problemen. Het leidt tot een afbraak van de sociale cohesie, van het samen-leven. Van de overheid wordt nog weinig verwacht en deze wordt minder en minder aanzien als een erkend orgaan dat conflicten kan arbitreran. De bestuurskracht van vooral

de burgemeesters lijkt afgenomen. Dergelijke evolutie leidt naar een crisis van het gezag van verschillende overheidsinstanties. Politie vormt een erg zichtbare vertegenwoordiger hiervan. Andere functies volgen momenteel. De agressiviteit tegenover brandweer, ambulances en beamtten op het openbaar vervoer neemt eveneens hand over hand toe, zelfs spoeddiensten kampen met toenemende agressie jegens hun medisch personeel.

Max Weber leerde ons dat gezag aanvaarde macht is, en dat deze aanvaard wordt als ze legitiem en geloofwaardig is. Het is op deze vlakken dat de situatie (snel) verslechtert. Zoeken we antwoorden hierop via meer van hetzelfde, meer controle, meer repressie, meer...? Het antwoord hierop is geen eenvoudig ja of nee. Meer controle jawel, maar welke wijze van controle, van 'sociale controle'? Mogen we dan even pleiten voor andere vormen van sociale controle die voor meer verbinding kunnen zorgen? In welke vorm van politie en veiligheidsbeleid mag dit dan wel resulteren?

1. IT'S THE SOCIAL CONTROL...

Sociale controle is een breed gekend begrip en kan worden begrepen als 'een vorm van directe of indirecte, bewuste of minder bewuste gedragsbeïnvloeding waarbij gebruik wordt gemaakt van sancties die gebaseerd zijn op waarden, normen en doeleinden die binnen een groep of samenleving gelden' (Cachet, 1990, p. 27). Bij informele controle, tussen mensen onderling, is hier sprake van een rechtstreekse relatie. Het gaat om burens, vrienden, significante anderen e.a. Ook ouders oefenen sociale controle uit op hun kinderen, o.a. via langdurige socialisatie en internalisering van primaire leerprocessen. Bij formele controle betreft het een indirecte, onrechtstreekse relatie via een derde partij: politie die controle uitoefent in de publieke ruimte. Ondanks dit duidelijke onderscheid is er een hoge mate van onderlinge beïnvloeding en afhankelijkheid tussen beide vormen van sociale controle. En nu komt het, formele controlevormen zijn voor hun functioneren, en voor de resultaten die ze kunnen boeken, mede afhankelijk van meer informele vormen van controle, bijvoorbeeld politie die kan rekenen op buurtvaders tijdens een voetbalmatch. De effectiviteit van al deze vormen neemt toe wanneer ze elkaar ondersteunen. Nochtans evolueerde onze maatschappij gestaag naar verdere 'formalisering' (Boomkens, 2006). De verhouding tussen informele en formele controle verschoof en door het negatieve effect van formele controle op het vermogen tot informele controle, nam de nood aan meer formele controle verder toe. Volgens Parsons (1951: 303) deed zich dat voor precies wanneer kleinschaligere informele mechanismen 'instorten'. Hierdoor namen de condities voor de effectiviteit van deze formele controle nog verder af (Cachet, 1990: 70). Het vinden van een passend evenwicht en een betere 'schakeling' tussen informele en formele vormen van controle, tussen burgers en politie, kan aldus worden gezien als een belangrijke uitdaging op het vlak van veiligheid in onze samenleving (Van den Broeck, 2012). De politie als formele sociale controle ondersteunt en mobiliseert hierbij informele controle met het oog op revitalisering ervan (Cachet, 1990: 311). Politie ondersteunt de sociale cohesie in plaats van deze verder af te breken. Het is via deze weg dat aan het herstellen van de legitimiteit en het gezag van politie en andere overheidsinstanties kan gewerkt worden.

2. GEMEENSCHAPSGERICHTE POLITIEZORG

Programma's van de voorbije decennia zoals *community policing*, maar ook de vele veiligheidscontracten, de diverse integrale veiligheidspannen, tot en met de buurtinformatienetwerken, probeerden elk op hun manier, tot meer afstemming en samenwerking, tot meer

'nabijheid', tussen politie en burger te komen. In België kreeg community policing een vertaling als 'gemeenschapsgerichte politiezorg (GGPZ)' en in het Frans '*fonction de police orientée vers la communauté*'. Dat laatste werd ook wel beter gekend als het al vermelde '*police de proximité*'. Deze gemeenschapsgerichte politiezorg werd geordend rond 5 conceptuele pijlers: externe oriëntatie (ook gekend als *community oriented policing* of COP, excuus voor de verwarring), probleemoplossend werken (ook gekend als *problem oriented policing* of POP), partnerschap, verantwoording en bekwame betrokkenheid. Hoewel het concept de leidraad van de politiehervorming moest worden, geraakte het toch nooit echt geïncorporeerd. Deze 5 principes kregen op zich wel enige aandacht maar dan vaak versnipperd over 7 basisfunctionaliteiten. Deze functionaliteiten werden dan nog doorgaans 'opgesloten' in afdelingen met aanzienlijke 'verkokering' ertussen (Van Nuffel, 2009). Zonder afbreuk te doen aan vele welwillende initiatieven en projecten en de inzet daarbij van vele politieverantwoordelijken, GGPZ schopte het nooit tot een geïntegreerd en coherent geheel voor de ganse politieorganisatie (Van den Broeck, De Kimpe, Van Nuffel, 2024).

In het algemeen werden de externe oriëntatie en de nabijheid een taak voor de wijkagent. Maar deze laatste vormt op zijn beurt al een reductie van een ruimere wijkwerking. Het partnerschap leidde *at best* tot ad hoc samenwerkingsprojecten met stedelijke of andere overheidsorganisaties. Het probleemoplossend werken werd overwegend vernaauwd tot gerichte acties tegen bepaalde criminaliteitsfenomenen (inbraken bv.) of overlast. Bekwame betrokkenheid of *empowerment* lag en ligt nog altijd moeilijk in de politieorganisatie die, aanvankelijk *for good reasons*, als een uiterst hiërarchische organisatie werd opgevat onder strikte controle van bestuur en gerecht. Het sluitstuk verantwoording is veruit het meest ondergesneeuwde broertje, ook al omwille van een erg onwillige politiecultuur op dit vlak.

3. COP EN POP

Vandaag wordt in het beste geval de traditionele misdaadbestrijding in een meer projectmatige vorm met tijdelijke en gerichte acties gestoken. Op zich prima, maar in hoeverre wordt het politiebeleid daarmee echt én duurzaam afgestemd naar de noden en behoeften van de bevolking? Welke inbreng heeft de burger bij dergelijke aanpak en, vooral ook, bij de wijze waarop die wordt gevoerd in zijn wijk? De interventiepolitie, al dan niet in de vorm van een projectteam, komt, treedt op, en vertrekt dan weer. De afstand tot de burger blijft (te groot). We hebben het hier dan eerder over een tijdelijke '*proximité de police*' dan over '*police de proximité*'. Dergelijke vormen van 'hotspot' policing zijn bovendien al vaker verder afgegleden naar programma's zoals de fameuze nul-tolerantie met veel repressie en de daaraan verbonden ontsporingen. Veel '*drama of control*' dus, maar wel met een hoogst dubbelzinnig mandaat (Manning, 1988). Waar de politieambtenaar vanuit het beleid het signaal krijgt er in te vliegen, staat deze ambtenaar wanneer het mis loopt er wel vaak alleen voor. De Canadese criminoloog JP Brodeur (1984) sprak hier al terecht van een '*cheque en gris*'. Men bekijk de puike film 'BAC Nord' over een speciale eenheid van drugsbestrijding in Marseille daarover. Veel POP dus en weinig COP. Of dit ook blijvende resultaten oplevert kan worden betwijfeld. Robert Peel, de vader van de moderne (Engelse) politie wist het al:

1 Franse film die het dagelijkse leven beschrijft van een team politieagenten (Brigade Anti-Crim) die opereren in beruchte wijken van Marseille. De regisseur Cédric Jiménez, zelf een Marseillais, liet zich inspireren door gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in 2010-2012 waarbij een groep agenten werden beschuldigd van afpersing en drughandel.

“the test of police efficiency is the absence of crime and disorder, not the visible evidence of police action in dealing with it”²

Het andere uiterste is waarbij er veel contact is met de burger of de wijk maar er geen reële aanpak van de problemen volgt. Politiewerk wordt dan teveel een PR en marketing strategie. Veel COP en weinig POP. In extremere gevallen houdt de politie zelfs te weinig afstand. Recentelijk werd een hoofdcommissaris van de zgn. Sylva brigade van politiezone Brussel Zuid in eerste aanleg veroordeeld omdat men bij een onderzoek een rivaliserende bende de ‘klus’ hadden laten opknappen. Lees over een gelijkaardige ‘ontsporing’ zeker eens het interne en genuanceerde relaas van Delphine Schelpe (2024, pp. 557-567).

De verhouding tussen formele en informele controle is dus allerm minst eenvoudig. Goed politiewerk vereist een degelijk inzicht in de complexe ‘social fabric’ van de, ondertussen superdiverse, samenleving waarin men werkt, en hoe deze en zijn burgers vallen te mobiliseren om het eigen politiewerk effectiever te maken. Dit is een opdracht voor de ganse politie in al haar functionaliteiten en best op ‘taak geïntegreerde’ wijze, d.w.z. liefst in onderlinge afstemming en coherentie. Dat is een verdomd moeilijke taak die jaren van organisatie en inzet vraagt.

4. NIEUWE IMPULSEN VOOR EEN GEMEENSCHAPSGERICHTE POLITIEZORG IN BELGIË?

Zoals gezegd is die blijvende inzet er in ons land nooit gekomen en is de GGPZ of *community policing*, ondanks de bewezen lippendienst, nooit echt prioritair geweest. De jaren na de politiehervorming ging de aandacht vooral naar de interne werking en organisatie, naar het personeels(statuut) en de benoemingen en verloningen etc. Waar aanvankelijk ook vanuit het federale niveau, via de Algemene politiesteundienst (APSD) en de sectie CGL, er wel ondersteuning kwam van projecten in die zin, is dat vrij snel afgebouwd (Ponsaers, 2024). Maar vooral na de terroristische aanslagen is de aandacht, niet alleen in België, voor het COP model verder weggedeedsterd. Ondertussen nam het *new public management* de overhand. Omwille van de efficiëntie werden wijkcommissariaten afgebouwd en de dienstverlening verder gecentraliseerd en gedigitaliseerd. Het onthaal werd digitaal en camera’s werden de ogen op het terrein. Tijdens en na de covid-crisis versnelde dit enkel. Terpstra wijst op de abstrahering van politiewerk, met opnieuw meer afstand tot de burger (Terpstra, Verhage, van Reemst, 2022).

30 jaar na de introductie van dit COP model in ons land en een eerste reeks van publicaties erover (Eliaerts & Enhus, 1992; Eliaerts, Enhus, Senden, 1990; Van den Broeck & Eliaerts, 1994), zonder daarbij het interne werk van de politie te vergeten (vooral op het vlak van *community policing* bij openbare ordehandhaving) door Dominique Van Ryckeghem (Hendrickx & Van Ryckeghem, 1999, Easton & Van Ryckeghem, 2012), hebben beide ondergetekende auteurs recentelijk andermaal een poging ondernomen om het concept opnieuw te lanceren, zowel op conceptueel en historisch vlak als door middel van recente praktijkvoorbeelden (Van den Broeck, De Kimpe, Van Nuffel, 2024). Het heeft co-editor Dirk Van Nuffel, en voormalig korpschef van de politie Brugge, ‘bloed, zweet en tranen’ gekost deze praktijkcasussen te lande (in Vlaanderen en Brussel) te verzamelen. Ze lonen nochtans de moeite om te bekijken en er zich door te laten inspireren. Gezien de afwezigheid van enige reactie van het beleid en de politietop lijkt hun appetijt om hier verder mee aan de slag te gaan klaarblijkelijk gering. Ook ons voorstel naar een gelijkaardig Franstalig initiatief viel vooralsnog op een koude steen.

² Waarbij het een van de weinige adagia is van Peel die ook historisch correct blijken te zijn (Andrews, 2025). Zie ook verderop in de tekst.

Sterker nog, op een boekvoorstelling omschreef naar verluidt een korpschef, met het boek in de hand, het concept als 'Harbage' (sic).

Zelfs in het beste der werelden kan politie niet alles oplossen en is dat ook niet gewenst. De onderliggende problemen van sociale en economische desorganisatie kunnen en mogen geen opdracht voor politie zijn. De samenwerking met partners die dat wel kunnen wél.³ Maar dan moeten de partners ook wel beschikbaar zijn en de middelen ertoe hebben. Men kan geen deugdelijk bevolkingsgericht politiewerk voeren op een sociaal kerkhof en een teloorgegane sociale cohesie. Het is niet toevallig dat ook korpschef De Landsheer van PZ Brussel-Zuid en Procureur Moinil na de gerichte acties in de wijk Peterbos benadrukken dat het daarbij niet zozeer ging om kilo's drugs te vinden dan wel om een 'positieve inname van het terrein', waarna andere sociale en preventie-initiatieven hun plaats kunnen krijgen.⁴ Ook na de (welgekomen) hotspot acties in de Antwerpse wijk Seefhoek n.a.v. een dodelijke steekpartij, vragen de buurtbewoners meer dan enkel politie, te weten: een vrij toegankelijk wijkcommissariaat, de terugkeer van straathoekwerkers, versterking van de drughulpverlening, en, een verdere buurtontwikkeling en buurtherwaardering, o.m. via de voormalige Stuivenbergsite.⁵ De problemen rond het station Brussel-Zuid schreeuwen evenzeer zo om een geïntegreerde en integrale *multi agency approach*.

5. HET POLITIEONDERWIJS

Naast de roep (opnieuw) om eindelijk werk te maken van een ander politiewerk, van de fameuze nabijheidspolitie, lijkt een groeiende consensus te bestaan over de nood aan een andere politieopleiding. Zoals met COP staat de wetenschappelijke gemeenschap, en met hen velen uit de politionele wereld, al jaren, als een 'roepende in de woestijn' hieromtrent. Ontelbaar zijn ondertussen de studies en (afgebroken) projecten omtrent een fundamentele hervorming van de politieopleiding naar een hoger politieonderwijs dat de vergelijking met, de kwaliteitstandaarden van, het reguliere onderwijs kan doorstaan (Eliaerts, 2007; Boon, Cools, Mol, van Hezewijk, 2011; Ponsaers, 2012; enz.). Ook de kolommen van Panopticon werden er al vaak door gevuld (Bloeyaert, & De Kimpe, 2022). Sinds 2008 – de startdatum van het project 'politie een lerende organisatie' – meldden niet minder dan acht ministers van Binnenlandse Zaken zich bereid om iets te doen aan de erbarmelijke situatie van het politieonderwijs. Telkenmale gingen de intenties teniet wegens te duur, te complex en te veel tegenstand van de politiesyndicaten. Ook vandaag staat het ingeschreven in het regeerakkoord van de Federale én de Vlaamse regering. Dreigt de broodnodige cultuurwijziging daarbij echter niet plaats te moeten ruimen voor een peperdure structuurverandering ingegeven door de managementprincipes van de schaalvergroting?

Om het niveau en de kwaliteit op te krikken is een integratie in en aanpassing noodzakelijk aan de zgn. bachelor-master (BAMA) structuur van het hoger onderwijs (Comité P, 2024; 2025). Maar daarmee is hoegenaamd nog niet alles gezegd. Verdere keuzes dienen te worden gemaakt. Kiest men voor een inschaling op het niveau graduaat of de zgn. HBO5? Dan zou de opleiding een tweetal jaar worden, wat nauwelijks langer is dan de huidige opleiding

3 Hoe de Brusselse politie in het project 'Herscham' zich ontferrmt over de daklozen zou, hoe klein ook, hiervan een voorbeeld kunnen zijn.

4 <https://www.bruzz.be/actua/veiligheid/invalid-peterboswijk-19-administratieve-aanhoudingen-en-4-gerechtelijke-2025-06-12>. Quid dan wel het stopzetten van de subsidies aan 'Samen op Straat'? <https://www.bruzz.be/actua/samenleving/vlaanderen-stopt-projectsubsidies-samen-op-straat-peterbos-2025-06-21>

5 <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/06/12/buurtbewoners-seefhoek-grote-politieactie-meer-openbare-ruimte/>.

van 1 jaar en de probatiestage van een half jaar (die evenwel nu géén deel uitmaakt van de opleiding). Een opleiding tot inspecteur vraagt veel vaardigheidstraining. Bepaalde politio-neel-technische handelingen moeten daarbij geconditioneerd worden, dit vraagt intensieve en herhaalde training. Kunnen rijden met een prioritair voertuig laat zich niet vertalen in één dag training, dit moet geoefend en herhaald worden. Een langere opleiding zou daar-bij moeilijk liggen omwille van een dreigend tekort aan manschappen op het terrein. In de landen waar men kiest voor het hoger politieonderwijs (Noorwegen, Finland, Duitsland (zie Noordrijn-Westfalen)) en resoluut de instroom van nieuwe politiemensen koppelt aan het bezit van een professionele bachelor, ervaart men dat de nieuwe politieinspecteurs over sterkere technologische skills en communicatievaardigheden beschikken, én een betere omgang hebben met maatschappelijke problemen van migratie en diversiteit (Schaap & Terpstra, 2020; Terpstra & Schaap, 2021). Is het niet dat wat we nodig hebben in Brussel? We moeten de vraag durven stellen of iemand met dergelijke opleiding het initiatief zou hebben genomen om in een park te gaan rijden achter een 11-jarige op een step? Was het niet slimmer geweest een ver doorgedreven preventiebeleid rond het steppedrag in Brussel op poten te zetten, controles op steps aan de schoolpoort in te voeren, enz. Of hoe deden we dat vroeger met de sterk opgedreven brommertjes?

Ook de kostprijs speelt een rol in deze discussie, in het bijzonder wanneer men vasthoudt aan de logica van een betaalde opleiding van politieaspiranten die al over een volwaardig ambtenarenstatuut beschikken. Niemand lijkt zich te realiseren dat een hogere opleiding zich waarschijnlijk vertaalt in minder noodzakelijke aantallen, daar beter opgeleiden minder tijd nodig hebben om hetzelfde werk te doen. Bovendien, hoeveel kost het de politieorga-nisatie om de opgelopen tekorten achteraf bij te timmeren via bijkomende opleidingen? Denken we aan lessen over het '*excited delirium syndrome*' (Eds.) n.a.v. het jammerlijke over-lijden van resp. Jonathan Jacob en dhr. Chovanec, het omgaan met psychiatrische patiënten, of nu, met het overlijden van Fabian, het achtervolgen van voertuigen. Hoeveel kost het om de toenemende *erreurs de parcours* recht te zetten of te sanctioneren via tuchtrecht of intern toezicht? Wie schermt met de kostprijs moet ook de maatschappelijke kostprijs in de weegschaal durven te leggen. Hoeveel imagoschade heeft de politie alweer opgelopen? Hoeveel vertrouwen heeft ze verloren? Dat kan toch niet enkel de schuld zijn van de media?

6. 'GEWAPENDE JURISTEN' OF 'GEWAPENDE SOCIOLOGEN'?

Op de achtergrond van de discussie over het hoger politieonderwijs speelt de tegenstelling tussen de opvatting van politie als *métier* dat grotendeels in de praktijk dient te worden ge-leerd of politie als een echte professie met een corpus aan theoretische kennis, praktische vaardigheden en gewenste attitudes die best voorafgaandelijk aan de praktijk worden ver-worven. Het betoog over de functie van politie als deel van de samenleving met verschillende actoren inzake sociale controle en hoe zich daartoe te verhouden, maakt hiervan integraal onderdeel uit. Er wordt vaak gezegd dat politiemensen eigenlijk 'gewapende juristen' zijn, waarbij het belangrijkste dienstwapen toch vaak de pen is die de PV's schrijft. Ongetwijfeld waar, maar volgens sommigen zouden het ook wat meer 'gewapende sociologen' mogen zijn.⁶ Zodoende zouden de hierboven ontwikkelde inzichten hier een essentieel onderdeel van kunnen vormen. Dat geldt ook voor de kennis van andere sociale actoren in de samen-leving en hun interventiemethodieken. Ook een grondige kennis van communicatieve en de-escalerende vaardigheden, integriteit en deontologie e.a. kan hier niet ontbreken. In het artikel 'COP-cops: hoe en waar ze te vinden, te selecteren en op te leiden?' (Van den Broeck

6 <https://grutzpalk.wordpress.com/2019/09/13/sind-polizisten-bewaffnete-soziologen/>

& De Kimpe, 2024, pp. 587-624) gaan we hierop verder in. Er moet worden vastgesteld dat de politiejob een complexe job is die enorm veel kennis en vaardigheden vraagt op verschillende terreinen. Dit laat zich niet vertalen in draaiboeken of met technologie aangestuurde pop-ups op de focus-app. Politie mensen zijn alleen op straat en moeten *on the spot* ageren en beslissen. Burgers zijn mondig, hebben soms lak aan gezag en zijn weerspannig tegenover autoriteit. Dit vraagt wel wat van politie mensen, die meestal lager geschoold zijn dan de meeste andere beroepen. De aanhoudende weigering om te investeren in een gedegen opleiding getuigt in wezen van weinig respect voor het politieberoep. Men stuurt politie mensen de straat op met de boodschap 'overleven', veeleer dan hun te voorzien van een rugzak met broodnodige competenties. Maar als het dan mis loopt... Hier komt de '*cheque en gris*' (supra) weer om de hoek kijken. De politiejob verdient opnieuw status en aanzien dat hun waardig is, zodat ook hogere en diversere profielen zich aanmelden voor de job. Indien we echt willen 'jagen' en opgewassen zijn tegen de georganiseerde en druggerelateerde misdaad die zich nestelt in de *deprived neighbourhoods* hebben we immers ook profielen zoals boekhouders, IT'ers en fiscalisten e.a. nodig.

Het is overigens niet toevallig dat dergelijke roep om een andere politieopleiding en sterkere politieprofielen nu komt. Ingrijpende maatschappelijke veranderingen zijn steeds de motor geweest voor veranderingen bij politie en de politieopleiding speelde daar altijd al een belangrijke rol in. De geboorte van de moderne politie in Engeland viel samen met de ontzettend snelle industrialisering midden 19^e eeuw. Dat vereiste een andere, meer gedisciplineerde en competente politie die ook als dusdanig aan de man/vrouw diende gebracht te worden (Van den Broeck, 2024: 89-116). Vandaar de mooie principes van Peel zoals al beschreven in deze tekst. Ook even later in Frankrijk zette deze evolutie zich verder. Deze vond zelfs haar beslag in de uitvinding van de moderne politieroman door o.a. Alexandre Dumas waarin de nieuwe competente 'speurder' (voor een moderne republiek) wordt opgevoerd tegenover het oude politiesysteem van 'mouchards' of verklikkers' (stammende uit een 'achterlijk' ancien régime) (Van Neste, 2025). Wie zich nu dus met hand en tand verzet tegen een vernieuwd politieonderwijs bevindt zich in slecht gezelschap en voert een alleszins achterhaalde strijd.

Politie zal altijd politie blijven en ongelukken zullen zich blijven voordoen. Maar nu de roep om een ander politiewerk met een andere verhouding tot de bevolking en daarbij ook een andere opleiding steeds luider klinkt, laten we daar dan werk van maken. In ons land worden de zaken pas aangepakt na een crisis. Die crisis is er nu! Laat ons het dan ook nu doen. *En route, mauvaise troupe!* Dit heeft niets te maken met politie 'bashen', integendeel, we moeten het doen voor de vele gemotiveerde politie mensen. Voor diegenen die het ook anders willen en vandaag moeten 'overleven' op straat. Maar laat het ons vooral ook doen voor Fabian.

LITERATUUR

- Andrews, T. (2025) The 'Peelian Principles': their historical and contemporary veracity, *Policing and Society*, 35(5), 584-602.
- Bloeyaert, M., & De Kimpe, S. (2022). 20 jaar politieopleiding in België: Wat hebben we geleerd vandaag? *Panopticon*, 43(2), 191-212.
- Boomkens, R. (2006). *De nieuwe wanorde. Globalisering en het einde van de maakbare samenleving*. Van Genneep.
- Boon, K., Cools, M., Mol, R., & van Hezewijk, R. (2011). *Rapport van de onderwijsvisitatie van de basisopleiding Inspecteur en opleiding hoofdinspecteur van politie*, s.l.s.d.
- Brodeur, J.-P. (1984). La police: mythes et réalités. *Criminologie*, 17(1), 9-41.

- Cachet, L. (1990). *Politie en sociale controle*. Gouda Quint.
- Easton, M., Ponsaers, P., Demarée, C., Vandevoorde, N., Enhus, E., Elfers, H., Hutsebaut, F., Gunther Moor, L. (2009). *Multiple community policing: hoezo?* Academia Press.
- Easton, M., & Van Ryckeghem, D. (2012). Reflections on community policing and citizen participation. In M. Cools, B. De Ruyver, M. Easton, L. Pauwels, P. Ponsaers, G. Vande Walle, T. Vanderbeken, & F. Vander Laenen (Eds.), *Social conflicts, citizens and policing* (Vol. 6, pp. 15–30). Maklu.
- Eliaerts, C. & Enhus, E. (1992). *Politie en bevolking*. Vanden Broele.
- Eliaerts, C. (2007). De externe inbreng in het politieonderwijs. In P. Ponsaers, A. Verschraegen, & C. Eliaerts (Eds.), *Het opleidingsdebat heropenen... Op zoek naar concrete oplossingen* (Cahiers Politiestudies, nr. 2, pp. 171–182). Maklu.
- Eliaerts, C., Enhus, E., & Senden, R. (1990). *Politie in beweging. Bijdrage tot de discussie over de politie van morgen*. Kluwer Rechtswetenschappen.
- Grutzpalk. (2019, september 13). *Sind Polizisten bewaffnete Soziologen?* [Blogpost]. <https://grutzpalk.wordpress.com/2019/09/13/sind-polizisten-bewaffnete-soziologen/>
- Hendrickx, E. & van Ryckeghem, D. (1999). *Conflict in Society: Policing in partnership? Community policing and public order policing, an integrated approach*. Paper presented at the Centre for the Study of Violence and Reconciliation, Seminar No. 4, 24 June.
- Manning, P. (1988). Community Policing as a Drama of Control. In J. Greene, & S. Mastrofski (Eds.), 'Community policing; Rhetoric or Reality?', pp. 27-45. Praeger.
- Parsons, T. (1951). *The Social System*. The Free Press.
- Ponsaers, P. (2012). "Academisering" van het Hoger Politieonderwijs – Kansen en gevaren. In S. De Kimpe, L. Gunther Moor, F. Vlek, & P. Van Reenen (Eds.), *Professionalisering en socialisatie* (Cahier Politiestudies, Vol. 22, pp. 53–68). Maklu.
- Ponsaers, P. (2024). De "paardenfluisteraars": Hoe gemeenschapsgericht is 'blauw' vandaag? In T. Van den Broeck, S. De Kimpe, & D. Van Nuffel (Eds.), *Community policing. Nieuwe impulsen voor een gemeenschapsgerichte politiezorg in België*, pp. 281–302. Politeia.
- Rosanvallon, P. (1995). *La nouvelle question sociale, Repenser l'État-providence*, Éditions du Seuil, 223 p.
- Schaap, D., & Terpstra, J. (2020). *Hoger onderwijs voor de politie: Een onderzoek naar Noorwegen, Noordrijn-Westfalen*. Politie en Wetenschap.
- Schelpel, D. (2024). Een wijkteam dat moest wijken: De lessen van Uneus in PZ Zuid. In T. Van den Broeck, S. De Kimpe, & D. Van Nuffel (Eds.), *Community policing. Nieuwe impulsen voor een gemeenschapsgerichte politiezorg in België*. Politeia, pp. 557-567.
- Terpstra, J. & Schaap, D. (2021). The politics of higher police education: An international comparative perspective. *Policing: A Journal of Policy and Practice*. <https://doi.org/10.1093/police/paabo50>
- Terpstra, J., Verhage, A., van Reemst, L. (2022). Relaties tussen politie en burgers in een veranderende context. In: *Tijdschrift voor Criminologie*, 64(1), pp. 3-14.
- Van den Broeck, T., & Eliaerts, C. (1994). *Community policing: Organisatieveranderingen naar de basispolitiezorg bij de gemeentepolitie*. Politeia.
- Van den Broeck, T. (2012). Formalisering/informalisering van sociale controleprocessen: 20 jaar politie- en veiligheidsbeleid in perspectief. In *20 jaar politie- en veiligheidsbeleid in perspectief*, Boom/Lemma.
- Van den Broeck, T., & De Kimpe, S. (2024). COP-cops: Hoe en waar ze te vinden, te selecteren en op te leiden. In T. Van den Broeck, S. De Kimpe, & D. Van Nuffel (Eds.), *Community policing. Nieuwe impulsen voor een gemeenschapsgerichte politiezorg in België*. Politeia, pp. 587-624.
- Van den Broeck, T., De Kimpe, S., & Van Nuffel, D. (Eds.). (2024). *Community policing. Nieuwe impulsen voor een gemeenschapsgerichte politiezorg in België*. Politeia.

- Van Neste, S (2025). *Alexandre Dumas ou la curiosité moderne*, Classique Garnier, pp. 137-166.
- Van Nuffel, D. (2009). De ondraaglijke lichtheid van basisfunctionaliteiten? Over begripsverwarring en meetproblemen in Belgisch politieland. (*Cahiers Politiestudies*, 4(13), pp. 105–130).
- Vast Comité P (2024). Rekrutering, selectie en opleiding binnen de politieorganisatie – stand van zaken, 38 p.
- Vast Comité P (2025). Syntheseverslag rekrutering, selectie en opleiding binnen de politieorganisatie – Aanbevelingen, 18 p.
- <https://www.bruzz.be/actua/veiligheid/inval-peterboswijk-19-administratieve-aanhoudingen-en-4-gerechtelijke-2025-06-12>
- <https://www.bruzz.be/actua/samenleving/vlaanderen-stopt-projectsubsidies-samen-op-straat-peterbos-2025-06-21>
- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/06/12/buurtbewoners-seefhoek-grote-politieactie-meer-openbare-ruimte/>.